

Rehabilitatie van Job

Als God zijn laatste toespraak gehouden heeft tegen Job en deze zich beklagt over zijn ellendige toestand, zorgt God ervoor dat hij zijn eerdere welstand terugkrijgt. Job heeft beslist geen boete gedaan en hij neemt ook niets terug van al zijn verwijten aan God. Toch, en zelfs dankszij deze houding van Job, geeft God hem zijn tien kinderen terug en hij krijgt zijn bezit zelfs dubbel terug. Was de mededeling over de dood van zijn kinderen in Job 1:19 een verzinsel? Zijn de kinderen alleen maar ontvoerd?

De uitdrukking *'tot zijn vroegere voorspoed terugbrengen'* heeft in de loop van de eeuwen veel uitleggers bezig gehouden. De Soncino-uitgave zegt dat dit typisch Hebreeuws is. In het Aramees, een verwante taal, is een inscriptie gevonden waar een overeenkomstige uitdrukking voorkomt en daar betekent het *'terugbrengen tot een vroegere staat (van welvaart)*. Maar de Aramese inscriptie is volgens Fritsmyer niet precies gelijk aan de bijbelse versie.

In het Hebreeuws staat het woord *'shevoet'*, soms geschreven als *'shevit'*. Gewoonlijk betekent dit woord ballingschap of gevangenschap. Het wordt dan afgeleid van het werkwoord *'shavah'*. Omdat deze betekenis hier minder goed lijkt te passen zijn er veel commentatoren die het afleiden van *'shoev'*, dat omkeren betekent.

Als men *'shevoet'* vertaald met *'wending'* wordt dit wel een *'figura etymologica'* genoemd: *'een wending wenden'*. Zo'n taalverschijnsel komt in het Hebreeuws vaker voor, bijvoorbeeld *'het regent regen'*, wat wij alleen maar vertalen met *'het regent'*.

Een probleem bij deze opvatting is dat op andere plaatsen deze uitdrukking *'een wending wenden'* altijd betrekking heeft op volken en nooit op één persoon.

Ook is het werkwoord *'terugbrengen'* altijd transitief (mèt een lijdend voorwerp), terwijl hier dit werkwoord intransitief (zónder lijdend voorwerp) gebruikt wordt: terugkeren.

Kortom, de vertaling zoals de NBV21 die heeft *'De Heer bracht een keer in het lot van Job'*, is niet zo zeker als men ons wil doen geloven.

Een oude vertaling, die van Hengstenberg, in navolging van Ibn Ezra luidt: *God keerde terug tot de gevangenschap van Job*. Daarbij wordt gedacht dat Job als het ware gevangen was door de satan.

De beste oplossing biedt volgens mij de Joodse uitgave van Art Scroll Tanach, die vertaalt: *HASHEM restored to him that which had been taken from him*. (De Heer gaf hem terug wat hij van hem afgenomen had). En prachtig is wat er als commentaar bij staat: *We have left the translation of shoev shevoet vague, in order to allow for the various nuances which the commentators respectively see in the frase*. (We hebben de vertaling van *shoev shevoet* vaag gelaten om de verschillende nuances toe te laten die de commentatoren achtereenvolgens in deze zin zien).

Het grote verschil tussen niet-Joodse en Joodse commentatoren is dat de eerstgenoemde één specifieke vertaling willen: óf + óf, terwijl in het Joodse denken het veel meer is *'en + en'*. Hierbij blijven verschillende mogelijkheden naast elkaar bestaan.

Lukas de Grootte, Februari 2023